

## NVDE consultatiereactie prioriteringsruimte transportverzoeken 2025

Voldoende transportcapaciteit voor energieproducenten, bedrijven, woningen en maatschappelijke instellingen is essentieel voor de transitie naar een volledig hernieuwbare energievoorziening. De netbeheerders werken daarom hard aan de uitbreiding van de elektriciteitsnetten. De NVDE begrijpt de wens dat in tijden van netcongestie partijen die een groot algemeen belang dienen, zoals scholen en ziekenhuizen, voorrang moeten kunnen krijgen met hun transportverzoek. De NVDE wil hierbij reageren op het ontwerpbesluit prioriteringsruimte transportverzoeken en de drie consultatievragen die de ACM daarin heeft opgesteld.

### Consultatie vraag 1

a. Bent u van oordeel dat er een hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid opgenomen dient te worden in het prioriteringskader voor categorie 2.'veiligheid'?

Geen mening.

b. Zo ja, dan verzoekt de ACM u met concrete suggesties te onderbouwen hoe een dergelijke hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid zou moeten worden vormgegeven. De ACM verzoekt u om hierbij in ieder geval in te gaan op de volgende punten:

- Wie dient te beslissen over toepassing van de hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid?

Niet van toepassing.

- Op welke wijze wordt willekeur voorkomen en op welke wijze wordt voldaan aan de vereisten van transparantie en non-discriminatie?

Niet van toepassing.

c. Bent u van oordeel dat er een hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid opgenomen dient te worden in het prioriteringskader voor categorie 3.'basisbehoeften'?

Geen mening.

d. Zo ja, dan verzoekt de ACM u met concrete suggesties te onderbouwen hoe een dergelijke hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid zou moeten worden vormgegeven. De ACM verzoekt u om hierbij in ieder geval in te gaan op de volgende punten:

- Wie dient te beslissen over toepassing van de hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid?

Niet van toepassing.



**- Op welke wijze wordt willekeur voorkomen en op welke wijze wordt voldaan aan de vereisten van transparantie en non-discriminatie?**

Niet van toepassing.

**e. Bent u van oordeel dat het prioriteringskader met deze aanpak voldoende flexibiliteit biedt om te kunnen inspelen op de dynamische problematiek rondom netcongestie?**

Het cyclisch toeten van sectoren of functies die bij de ACM onder de aandacht zijn gebracht volgens de geschetste werkwijze, zou voldoende flexibiliteit kunnen bieden om in te spelen op de dynamische problematiek rondom netcongestie. Ook is het goed dat de ACM op jaarlijkse basis de werking van het prioriteringskader en het prioriteringsproces monitort en elke twee jaar het besluit en de activiteiten en de (sub)functies in het prioriteringskader evalueert, met de mogelijkheid dat de ACM het kader eerder evalueert indien daar een aanleiding voor is.

**f. Zo niet, welke werkwijze is volgens u nodig om meer flexibiliteit te geven? De ACM verzoekt u om hierbij in ieder geval in te gaan op de volgende punten:**

**- Wie dient te beslissen over toepassing van de hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid?**

Niet van toepassing.

**- Op welke wijze wordt willekeur voorkomen en op welke wijze wordt voldaan aan de vereisten van transparantie en non-discriminatie?**

Niet van toepassing.

## Consultatie vraag 2

**a. Bent u van oordeel dat het wenselijk is om FCFS voor congestieverzachters los te laten?**

Congestieverzachters zorgen ervoor dat er extra transportcapaciteit beschikbaar komt voor andere partijen. Tot nog toe geldt FCFS voor congestieverzachters. De NVDE ziet dat FCFS operationeel eenvoudiger uit te voeren is voor netbeheerders dan op basis van een ander criterium. Tegelijkertijd biedt FCFS aanvragers meer zekerheid over wanneer zij aangesloten worden.

De NVDE acht het mogelijk dat netbeheerders, door het loslaten van FCFS, efficiënter kunnen zorgen dat er extra transportcapaciteit beschikbaar komt voor andere partijen. Wanneer partijen die een grotere bijdrage leveren aan congestieverzachting voorrang krijgen, kan dit afnemers prikkelen om extra te investeren in flexibiliteit. Dit zou daarmee het beter benutten van het net bevorderen en de voorzienings- en leveringszekerheid vergroten. De NVDE is er daarom voorstander van om dit te verkennen.

Tegelijkertijd maken marktpartijen zich zorgen over deze prikkel om extra te investeren in flexibiliteit. Extra investeringen in flexibiliteit kunnen ten koste gaan van de bedrijvigheid en efficiëntie van deze bedrijven. Ze ontlasten hiermee de netbeheerders m.b.t. het verzwaren van het net en nemen in feite de taak van de netbeheerder op zich. Het lijkt de NVDE zinnig dat de ACM een uitspraak doet over de wenselijkheid hiervan.

**b. Zo ja, bent u van oordeel dat netbeheerders zelf transparante en objectieve criteria moeten vaststellen op basis waarvan zij op non-discriminatoire wijze de volgorde bepalen waarin transportcapaciteit kan worden verleend aan congestieverzachters?**

Het dan te hanteren criterium voor een andere randschikking dient goed bepaald te worden, in samenspraak met stakeholders.

**c. Wat is volgens u een goede werkwijze om via transparante en objectieve criteria op nondiscriminatoire wijze transportcapaciteit te verlenen aan congestieverzachters?**

Het is een brug te ver om hier reeds een goede werkwijze te presenteren. Er zijn verschillende suboptimale scenario's denkbaar en verschillende oplossingen daarvoor, die met elkaar in strijd kunnen zijn.

De NVDE vindt het wenselijk dat de netbeheerders met een voorstel komen voor een goede werkwijze en criteria, in afstemming met stakeholders. De criteria dienen eenduidig en goed meetbaar te zijn. Daarnaast dient het recht doen aan de doelen van het prioriteringskader en deze eerste categorie. Het mag niet leiden tot ongewenst strategisch gedrag dat in strijd is met de uitgangspunten van het prioriteringskader.

**Consultatie vraag 3:**

Geen mening

**Neem ook warmteproducenten op in de categorie 3 'basisbehoefte'**

De ACM neemt de functie warmtevoorziening op in categorie 3. 'basisbehoefte'. Daarbij wijst de ACM erop dat integraal gekeken wordt naar de wijze waarop wordt voorzien in de warmtebehoefte. Als de warmtebron integraal onderdeel is van het warmtenet, valt de bron ook binnen het prioriteringskader. Uit de tekst bij de twee randnummers 119 en 120, de benodigde bewijsstukken bij warmte en ook de ervaringen met het bestaande prioriteringskader tot nog toe, lijkt het alleen het warmtebedrijf of de warmtenetbeheerder te zijn die een prioriteringsverzoek kan indienen voor hun benodigde netcapaciteit, terwijl in de praktijk de warmtebron veelal in handen is dan wel ontwikkeld wordt door een andere entiteit/partij (in sommige gevallen zelfs wettelijk verplicht, zoals bij geothermie door de verplichte deelname van EBN in de geothermiebron). Het eigendom van de warmtebron staat echter los van het integrale karakter van het warmtenet en de leveringsverplichting die op het warmtebedrijf rusten. De NVDE pleit ervoor dat, naast het warmtebedrijf of de warmtenetbeheerder, ook de warmteproducent voor de benodigde netcapaciteit prioriteit kan krijgen, omdat de warmtebron noodzakelijk is voor de leveringszekerheid.

**Creëer een categorie 4 voor verduurzaming**

De NVDE pleit ervoor om een vierde categorie toe te voegen voor verduurzaming. Veel bedrijven zijn bezig met verduurzaming. Om eraan tegemoet te komen dat niet élk bedrijf dit als reden voor prioriteit kan aandragen, is een scherpe afbakening nodig. Bij bedrijfsuitbreidingen is het ingewikkeld om vast te stellen in welke mate er sprake is van verduurzaming of 'bedrijfsgroei'. Idealiter zou verduurzaming een vermindering van CO<sub>2</sub>-uitstoot betekenen ten opzichte van een baseline of referentie. In de praktijk zal dit best lastig te bepalen zijn. Een extremere maar makkelijker te implementeren variant is dat projecten de CO<sub>2</sub>-uitstoot in

absolute zin moeten reduceren. Deze CO<sub>2</sub>-reductie zou vooraf aangetoond moet worden en achteraf gecontroleerd moeten worden (met steekproefsgewijze handhaving met boete bij niet voldoen).

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.